

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 330/2026-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditsa a Rastislava Kaššáka prerokoval oznámenie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky **Ivana Fiačana** o dôvodoch jeho vylúčenia z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1297/2026 a takto

r o z h o d o l :

1. Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Ivan Fiačan **je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1297/2026.
2. Toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a oznámenie sudcu

1. Sudca Ivan Fiačan podľa § 50 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) oznámil podpredsedovi ústavného súdu možné dôvody svojho vylúčenia podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1297/2026.
2. Pokynom podpredsedu ústavného súdu z 2. júna 2026 bolo oznámenie podľa čl. IV bodu 1 písm. d) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na rok 2026 (ďalej len „rozvrh práce“) pridelené na rozhodnutie podľa § 51 ods. 2 zákona o ústavnom súde do IV. senátu ústavného súdu.
3. Z oznámenia vyplýva, že vec vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1297/2026 bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ivanovi Fiačanovi – členovi III. senátu ústavného súdu. Po oboznámení sa s obsahom ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 1297/2026 sudca Ivan Fiačan zistil objektívne skutočnosti, ktoré by mohli vzbudzovať pochybnosti o jeho nezáujatosti (so zreteľom na pomer k veci).

4. Ako z ústavnej sťažnosti vyplýva, účastníkom konania pred Správnym súdom v Bratislave (sp. zn. 8S/23/2024) bol aj Mikroregión Čierny Hron, združenie obcí, Čierny Balog, IČO 31 928 668. Toto správne súdne konanie sa týka stavby dráhy Čiernohronskej železnice. Sudca Ivan Fiačan uviedol, že pred vymenovaním do funkcie sudcu ústavného súdu pôsobil aj ako správca konkurznej podstaty, medzi iným aj ako správca konkurznej podstaty úpadcu Mikroregión Čierny Hron, združenie obcí, Čierny Balog, IČO 31 928 668, na ktorého majetok bol vyhlásený konkurz Krajským súdom v Banskej Bystrici ešte v roku 2006. Jednou zo sporných skutočností, ktorú sťažovateľ v minulosti v iných konaniach tiež namietal, bolo aj to, či uvedený majetok (stavba dráhy Čiernohronskej železnice) patril do konkurznej podstaty označeného úpadcu alebo nie.

5. Obdobné skutočnosti už boli predmetom oznámení menovaného sudcu podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde o možných dôvodoch jeho vylúčenia z konania a rozhodovania v iných súvisiacich veciach sťažovateľa, pričom uzneseniami č. k. IV. ÚS 315/2023-7 z 8. júna 2023, č. k. III. ÚS 572/2023-7 zo 7. novembra 2023, č. k. IV. ÚS 226/2024-6 zo 7. mája 2024 a č. k. IV. ÚS 326/2024-6 z 25. júna 2024 bol vylúčený z konania a rozhodovania v nich.

6. Sudca Ivan Fiačan vzhľadom na uvedené skutočnosti zastáva názor, že by mal byť z konania a rozhodovania v tejto veci vylúčený minimálne z dôvodu zachovania objektívnej nestrannosti ústavného súdu, aj keď subjektívne sa necíti byť zaujatý.

II.

Posúdenie veci ústavným súdom

7. Ústavný súd zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania. Nestrannosť sa obvyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokúvanej veci a účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či pochybnosť o nestrannosti sudcu je objektívne oprávnená, resp. odôvodnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

8. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej

osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

9. Podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.

10. Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

11. Ústavný súd bral zo subjektívneho hľadiska do úvahy, že sudca ústavného súdu Ivan Fiačan vo svojom vyjadrení výslovne subjektívnu zaujatosť nevyhlásil, avšak pripustil, že vo vzťahu k objektívnemu testu nezaujatosti, teda vo vzťahu k vonkajšiemu pohľadu na túto otázku, by mohli vyvstať pochybnosti o jeho zaujatosti, a preto by mal byť z konania a rozhodovania vo veci vylúčený.

12. Námietkový senát tak následne podrobil nestrannosť sudcu Ivana Fiačana aj testu objektívnemu, t. j. zisteniu, či vzhľadom na skutočnosti uvedené v jeho oznámení môžu z pohľadu externého pozorovateľa (účastníka konania alebo verejnosti) existovať objektívne odôvodnené obavy, že tento sudca vo veci nie je nestranný.

13. Vo vzťahu k objektívnemu testu ústavný súd konštatuje, že sudca Ivan Fiačan bol v minulosti zainteresovaný na konaní, proti ktorému smeruje ústavná sťažnosť sťažovateľa (aj keď len sekundárne), a preto z objektívneho hľadiska existuje legitímny dôvod na obavy, či by sa sudca Ivan Fiačan skutočne javil ako nestranný so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci v minulosti vykonával. Navyše obdobné skutočnosti boli dôvodom jeho vylúčenia z konaní a rozhodovaní ústavného súdu v skorších veciach ústavného súdu uvedených v bode 5 odôvodnenia tohto uznesenia.

14. Z uvedených dôvodov námietkový senát ústavného súdu rozhodol o jeho vylúčení z konania a rozhodovania v danej veci tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

15. Podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom, ak tento zákon v § 24 ods. 6, § 83, § 90, § 100, § 108, § 150, § 163 ods. 3, § 168, § 175, § 179 alebo § 225 neustanovuje inak alebo ak nevyplýva iné z rozhodnutia ústavného súdu.

16. Ústavný súd v záujme rýchlosti a plynulosti konania rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2026

Libor Duľa
predseda senátu